

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput I. Gregorius Victori (a) Neapolis Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

TITULUS XXXVI.

De Religiosis Domibus, ut Episcopis sint
subjectæ.

CAPUT I.

Gregorius Victori (a) Neapolis Episcopo.

NUNC ad hanc basilicam, quæ dedicanda est, illud debet disquiri, quis, id est cujus civitatis, antequam basilica, quæ nuper fabricata est, fundaretur, (b) baptizaverit incolas, ad cujus (c) consignationem sub annua devotione concurrerunt. Non enim terminis, aut locis convenit diffiniri, sed illius facere diocesim, qui superius continetur, ut constet commanentes à quo fuerint lavacri regeneratione purgati. Et ideo fratres charissimi, amotis ambagibus, & omni circuitione semota, hæc vos modis omnibus convenit investigare, ut ille maxime ad consecrationem vocetur, cui per hunc modum, quem scripsimus, constat debere per-
mitti.

NOTÆ.

1. (a) **N** *Neapolis.*] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. Sed cum inter epistolas sancti Gregorii non reperiatur hæc Decretalis, nec ejus ævo Archiepiscopus ullus Neapolitanus hujus nominis Victoris horuisset, satis constat, mendosam esse hanc inscriptionem. Antonius Concilius Evangelia promissit indicanti locum, seu epistolam Pontificiam, ex qua transcriptus fuit textus hic. Antonius Augustinus in notis ad hunc textum fatetur, se hæc verba tantum legisse in hac, & in prima collectione.
2. (b) *Baptizaverit.*] Ad Episcopum enim ut ministrum ordinarium solemnitatis spectat baptismum propriis subditis temporibus debitis solemniter conferre, ut dicemus in cap. unic. de cleric. non ordin. ministr.
3. (c) *Consignationem sub annua.*] Licet primis Ecclesie temporibus Confirmationis sacramentum statim post Baptismum administraretur, ut constat ex Theodoreto ad illa verba 1. Cantico. Unguentum effusum nomen tuum, ibi: Si mystice magis vis intelligere, sancti baptismatis mysterium recordare, in quo qui initiatur, spirituali chrismate inuncti, sub ea visibili specie invisibilem Spiritus sancti gratiam suscipiunt. Ex Theodoro Hispalensi lib. 2. de Eccles. offic. cap. 26. ibi: Quoniam post baptismum per Episcopos datur Spiritus sanctus cum manuum impositione. Expressius ex Amalario, qui de hoc more lib. 4. de eccles. offic. c. 29. ita loquitur: Nos vero presente Episcopo simul baptizamur, & per impositionem manus Episcopi Spiritum sanctum accipimus. Idem refert Rabanus Maurus lib. 1. de insti. cleric. c. 30. his verbis: Novissime autem à summo sacerdote per impositionem manus Paracleti traditur illi Spiritus Sanctus, ut roboretur per Spiritum sanctum ad predicandum aliis idem donum, quod ipse in baptismate consecutus est. Sed postmodum live parentum incuria, sive multiplici curarum onere, quo Episcopi in dies premebantur, mos invaluit, ut parochi baptismum ministrarent, & Episcopi certis per annum diebus suam diocesim lustrarent, & à presbyteris baptizatos oleo confirmarent, quod usitatum fuisse septimo seculo Ecclesie, constat ex Beda, qui per ea tempora floruit, & in vita sancti Cuthberti Episcopi cap. 29. ita scribit: Quodam autem die, dum parochiam suam circumcirca montis salutis omnibus ruri, in casis, & viculis largiretur, nec non etiam nuper baptizatis ad accipiendam Spiritus sancti gratiam manum imponeret, devenit ad villulam cujusdam Comitum. Sequentibus seculis crebrior ejusdem moris mentio reperitur; nam in Synodo Francica, quam refert Vicecomes lib. 1. de ritibus Confirm. cap. 5. ita statuitur: Decretimus quoque juxta sanctorum canones, ut unusquisque presbyter in parochia habitans Episcopo illi subjectus sit, in cujus parochia habitat, ut semper in Quadragesima rationem, & ordinem ministerii sui, sive de baptismo, seu de fide Catholica, sive de precibus, & ordine Missarum Episcopo reddat, & ostendat, & quandoque jure canonico circumit parochiam ad populos confirmandos, presbyter semper paratus sit ad suscipiendum Episcopum cum collatione, & adiutorio populi, qui ibi confirmari debet. In Synodo Cabilon. sub Carolo Magno, can. 14. ita legitur: Cavendum sancti est, ne cum Episcopi parochias suas peragrarent, quandam damnosam erga subditos, seu erga sacros tyrannidem exerceant. Observandum etiam modis omnibus, ut si quando eis peragrande parochia necessitas incumbit, in confirmandis hominibus, in inquirentibus rebus emendatione dignis, in predicatione verbi Dei operam dent. In Synodo etiam Sueslionensi ita cavetur: Quando jure Canon. Episcopus circumit parochiam ad

firmandum populū, Abbates, vel Presbyteri parati sint ad suscipiendum Episcopum in adiutorium necessitatis. Et Synodus Ticinensis can. 15. præcipit Episcopis, ut quando confirmationis administrandæ causâ doctum obeunt, caveant diligenter, ne presbyteris magni, & profuiti sumptus occasionem præbeant, his verbis: *Statuimus etiam, ne Episcopi, quando pro confirmando populo parochias circumueant, Archipresbyteros suos grauent. Juxta quem antiquum morem intelligenda sunt verba hujus textus supra relata.*

COMMENTARIUM.

4. **C**um Ecclesiæ, & omnes basilicæ debeant dedicari, consecrarique per Episcopum proprium, in cujus construuntur diocesi, D. Clemens epist. 3. ibi: *In aliis locis sacrificare, & Missas celebrare non licet, nisi in his, in quibus Episcopus proprius iusserit, aut ab Episcopo regulariter or-*

dinatio, tenente videlicet civitatem, consecratus fuerit. Et cap. nemo, de consecr. dist. 1. Concilium Wormat. can. 6. ibi: Quicumque voluerit in sua proprietate Ecclesiam edificare, & consensum, & voluntatem Episcopi habuerit, in cujus parochia fuerit, licitum sit. Probant Vicecomes tom. 3. de ritibus Missæ, lib. 2. cap. 23. Barbosa de potest. Episc. alleg. 27. latè dicemus in cap. 1. de consecr. Eccles. & dubitaretur in præsentî casu, quis diceretur proprius Episcopus ad basilicam consecrandam, Gregorius respondit illum Episcopum debere Ecclesiam dedicare, qui antea incolas illius loci baptizaverat, & sacro chrismate confirmaverat; quia ille creditur proprius Episcopus loci, cum sacramenta ipsa non nisi à proprio Episcopo administrantur, ut probavi in cap. quanto, de consuet. Et sic, qui ratione possessionis, seu præscriptionis actus illos Ordinis ibi exercebat, etiam dedicationem Ecclesiæ facere valet; quia dedicatio ipsa etiam ad potestatem Ordinis spectat.

CAPUT II.

Gregorius Agapito (a) Abbati.

NE rebus venerabilibus, vel cuiuslibet cultui desit obsequium, nostra debet sollicitè cura prospicere. Quia igitur monasterium, quod in fundo Marciano provincie Campanie situm est, ita (b) hostilitate faciente, à congregatione funditus dicitur desolatum, ut ne unus exinde monachus, qui aliquam illic sollicitudinem, vel curam debeat adhibere, remanserit: tuo illud monasterio cum omnibus rebus suis, vel quæ ei competunt actionibus, utile prospeximus uniendum, ut res ejus tenendi, vel à detinentibus vendicandi libera tibi sit, & sine aliqua dubitate licentia. In quod etiam studii tui sit monachos deputare, qui illic tempore, quo intervallum de hoste fuerit, & opus Dei celebrare, & decenter debeant servire. Nec aliqua illud præsumas excusatione negligere, quòd ideo curæ tuæ, ut sollicitudinem illic debeas adhibere, committitur. Ipsum autem monasterium sic tuæ nos ordinationi commisisse cognoscas, ut tamen jurisdictionem illic non Episcopus (c) Surrentinus, in cujus civitate monasterium tuum est; sed (d) Nucerninus, cujus est diocesis, habeat. Nam sic hujus loci ordinationem disponimus, ut tamen jura sua singulis Episcopis inviolata servemus.

NOTÆ.

(a) **A**gapito.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc rit. cap. 3. & in ipsis epistolis D. Gregorii lib. 9. epist. 67. ex quo registro litterarum hujus textus restituo; nullibi tamen exprimitur, cujus monasterii esset Abbas, de quo in præsentî; sed tantum ejus monasterium fuisse in diocesi Surrentina, ubi cum tria hujus Ordinis D. Benedicti sint monasteria, videlicet S. Renati de Surrento, Sancti Petri ad Crapulam, Archangeli de Publignano, non liquet cui ex eis monasterii unitum fuisset monasterium de quo in præsentî.

(b) **Hostilitate.**] Longobardorum videlicet, qui his temporibus totam ferè Italiam devastaverant.

(c) **Surrentinus.**] De diocesi Surrentina nulla notavi in cap....

(d) **Nucerninus.**] Nuceria etiam civitas Umbrie

est in Italia, prope fluvium Teniam, de qua, & ejus Præfulibus plura tradit Ughel tom. 1. Italia sacra, fol. 115. & nos nonnulla adduximus in cap. final. de renunc.

COMMENTARIUM.

Certum est, summum Ecclesiæ Præsulem posse unire Ecclesiam unius diocesis Ecclesiæ, seu monasterio alterius Episcopatus, & per hanc unionem omnia jura competentia Priori Ecclesiæ transire in monasterium, cui unita est; quia accessorium naturam sequitur sui principalis, cap. recolentes, de statu monach. docent Gonzalez in regul. 8. cancel. Moneta de commut. cap. 12. q. 1. tamen jurisdictione illius Ecclesiæ unite remanet penes proprium Episcopum, ut ita sua jura singulis inviolata servantur: quare in præsentî Gregorius docuit per unionem à se factam non violare jura prioris Episcopi.